

18 MAYIS 2019 TARİHİNDEN İTİBAREN ŞANLIURFA'DA YAŞANAN HAK İHLALLERİ ÖN RAPORU

OLAYLAR:

Şanlıurfa valiliği resmi internet sitesinden yapılan basın açıklamasında; 18 Mayıs 2019 günü saat 02.00 sularında Halfeti ilçesine bağlı Dergili Mahallesi'nde çatışma çıktığı, bu çatışmada özel harekat polislerinden 1 komiser yardımcısı ile PKK'li olduğu iddia edilen 2 kişinin yaşamını yitirdiği, 2 polis memurunun yaralandığı belirtilmiş ve bölgeye geniş çaplı bir operasyon yapıldığı ifade edilmiştir¹.

Operasyonun valilik resmi hesabında duyurulmasının ardından, basına ve sosyal medyaya çeşitli haberler ve hak ihlalleri iddiaları ile görüntüler yansımıştır. En az 58 kişinin gözaltına alındığı, gözaltı esnasında ve gözaltı sürecinde kişilere işkence ve onur kırıcı muamele yapıldığı, operasyonun yapıldığı köylerde mal varlığına zarar verildiği yönünde çok sayıda haber ve bu kapsamda görüntülerin yer aldığı izlenmiştir.

İşkence iddialarının artması ve kamuoyunda tartışılması üzerine Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı 21 Mayıs 2019 tarihinde bir basın açıklaması yapmıştır². Basın açıklamasında; şüphelilerin yakalanması ve gözaltına alınmaları ile birlikte yürütülen adli sürecin usul ve yasalara uygun şekilde yürütülmekte olduğu bildirilmiştir.

Şanlıurfa Barosu, 22 Mayıs 2019 tarihinde Halfeti'de devam eden soruşturma ve iddialar ile ilgili bir basın açıklaması yapmıştır³. Basın açıklamasında; işkence ve kötü muamele uygulamalarının sorgulama ve cezalandırma yöntemi olarak kolluk birimlerince birçok soruşturmanın parçası haline getirildiği vurgulanmıştır. Baro; Somut olayda ve de daha önce yaşanmış vakıalarda kolluk birimlerince işkence yapıldığının tespit edilmesine rağmen yapılan suç duyurularının sonuçsuz kaldığını ve işkenceyi yapanlarla ilgili herhangi bir hukuki işlem yapılmadığı belirtmiş ve devam eden işkence ile ilgili kurum ve kişileri duyarlı olmaya davet etmiştir.

23 Mayıs 2019 tarihinde; Ağrı Barosu, Bingöl Barosu, Diyarbakır Barosu, Muş Barosu, Şırnak Barosu, Batman Barosu, Siirt Barosu, Van Barosu, Tunceli Barosu, Adıyaman Barosu,

¹ <http://sanliurfa.gov.tr/halfeti-ilcemizde-cikan-catismaya-iliskin-basin-aciklamasi> Erişim tarihi 27 Mayıs 2019

² <http://www.sanliurfa.adalet.gov.tr/manset/halfetiteror21052019.pdf> Erişim tarihi 27 Mayıs 2019

³ <http://www.sanliurfabarosu.org.tr/Detay.aspx?ID=118920> Erişim tarihi 27 Mayıs 2019

Mardin Barosu, Hakkari Barosu, Iğdır Barosu, Bitlis Barosu ve Şanlıurfa Barosundan oluşan 15 Baro ortak bir basın açıklaması yaparak; soruşturma sürecinin insan haklarına ve hukuka uygun bir şekilde sonuçlanması gerektiğine dair çağrı yapmıştır⁴.

Yaşanan olaylar hakkında ülke içinde çeşitli sivil toplum kuruluşları da temaslarda bulunarak, açıklamalar yapmış, konu uluslararası alana da yansımıştır. Uluslararası Af Örgütü, 24 Mayıs 2019 tarihinde yaptığı acil eylem çağrısı ile Adalet Bakanlığı'na; gözaltına alınan yetişkinlerin işkenceye ve diğer türde kötü muameleye uğradığına dair güvenilir iddialar mevcut olduğunu, gözaltında tutulan kişilerin işkence ve diğer türde kötü muameleye uğrama tehdidi altında olduğunu, halen gözaltında tutulan kişilerin derhal bağımsız tıbbi desteğe erişiminin sağlanması gerektiğine dikkat çekmiştir⁵.

Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı kurulduğu 1994 yılından bu yana, Türkiye'deki işkence ve kötü muamele vakalarını görünür kılma, ihlalleri tespit etme ve önleme, etkili bir soruşturma yürütülerek cezasızlık politikası ile mücadele etme amaçlarıyla faaliyet yürütür. Bu kapsamda işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin araştırma yapmak ve ilgili kurumlarla, mağdur ve tanıklarla iletişime geçmek üzere Şanlıurfa'ya giderek çeşitli görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Heyetimizce 25 Mayıs 2019 ve 26 Mayıs 2019 tarihlerinde Şanlıurfa Barosu Başkanlığı, Şanlıurfa Barosu İnsan Hakları Merkezi, İnsan Hakları Derneği Şanlıurfa Şubesi, Şanlıurfa Terörle Mücadele Emniyet Müdürlüğünde gözaltında tutulan şüphelilerin bir kısmı, gözaltına alınıp daha sonra serbest bırakılan bir kısım şüpheli ve görgü tanıkları ile görüşmeler yapılmıştır.

Şüpheli konumundaki işkence ve kötü muameleye uğrayan kişilerin gözaltı sürecinin ve işkence ve kötü muamele uygulamalarının devam ettiği tespit edildiğinden ve isimlerinin gizli kalması kendilerince talep edildiğinden görüşülen kişilerin kimliklerin saptanmaması amacı ile kimlik bilgilerine raporumuzda yer verilmemiştir.

HUKUK KURUMLARI İLE GÖRÜŞMELER

1- Şanlıurfa Barosu yönetimi ve Şanlıurfa Barosu insan hakları merkezi üyeleri ile yapılan görüşme:

25 Mayıs 2019 tarihinde yapılan görüşmede; Avukatların mesleki faaliyetlerinin yerine getirilmesine pratik engeller konulduğu ifade edilmiştir. Baroca atanan zorunlu müdafilerin dahi zaman zaman kolluk tarafından engellenerek gözaltına alınan ve haklarında adli işlem yapılan müvekkilleri ile görüşmelerinin engellendiği vurgulanmıştır. Özel müdafii olarak dosyayı takip eden bir kısım avukatın müvekkilleri ile ifade işlemine katılmasını engelleyici biçimde özel müdafiiye bilgi verilmeksizin dosyaya barodan zorunlu müdafii talep ettikleri bu suretle kişinin müdafii

4

<http://www.diyarbakirbarosu.org.tr/sanliurfadakiiskencevekotumuameleiddialariveavukatlarayonelikhukuksuzluklarakarsibarolarinortakaciklamasi-/1618> Erişim tarihi 27 Mayıs 2019

⁵ <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR4404402019ENGLISH.pdf> Erişim tarihi 27 Mayıs 2019

seçme hakkına engel olduğu belirtilmiştir. Baro; mensuplarının her avukatın yalnızca bir şüpheli ile görüşebileceği ve bu görüşmenin de polis nezaretinde gerçekleşebileceğine dair dayatmalara maruz kaldıklarını belirtmiştir. Avukatların görevlerini icra etmeleri nedeniyle kriminalize edildiklerini ve bu nedenle tehdit ve baskıya uğradıklarını, bu konularla ilgili Cumhuriyet Savcılığı ve diğer adli merciler önünde yaptıkları başvuruların sonuçsuz kaldığını belirtmiş, özellikle cezasızlık politikası sebebi ile işkence ve kötü muamele vakalarında giderek artış yaşandığını beyan etmişlerdir.

Şanlıurfa Barosu olarak en başından itibaren gerek üyeleri gerekse yönetim bazında, Halfeti ilçesinde yaşanan olayları yakinen takip ettiklerini, çok ciddi işkence bulguları tespit ettiklerini, bu konu ile ilgili soruşturma makamları ile görüşmeler yaptıklarını ancak hali hazırda işkence ve kötü muamele iddiaları ile ayrıca bir soruşturma başlatılmadığı gibi fiilen hiçbir önlem de alınmadığını, işkence ve kötü muamele uygulamalarının da hali hazırda devam ettiğini beyan etmişlerdir.

2- İnsan Hakları Derneği Şanlıurfa Şubesi ile yapılan görüşme:

Şanlıurfa'da son yıllarda gözaltına alınan şüphelilere işkence ve kötü muamelede bulunduğu dair vakılarda artış olduğunu, kendilerine bu konuda yapılan başvuruların arttığını beyan etmişlerdir. Halfeti özelinde İnsan Hakları Derneği üyesi hukukçular vasıtası ile en başından itibaren süreci takip ettiklerini, işkence ve kötü muamele uygulamasının ciddi boyutta olduğunu beyan etmişlerdir.

3- Soruşturma dosyasında müdafilik yapan hukukçular ile gerçekleştirilen görüşmeler:

Soruşturma dosyasında müdafilik görevi yapan avukatlar, öncelikle Halfeti Dergili Mahallesinde yaşanan çatışma üzerine toplu olarak Dergili ve Sırataşlar mahallelerinde gözaltı işlemlerinin yapıldığını, 18.05.2019 tarihinden sonra ise soruşturmanın genişletildiğini, Urfa merkez ve Bozova ilçesinde yaşayan bazı vatandaşların da gözaltına alındığını beyan etmişlerdir.

Müdafiler tarafından mesleki görevlerini ifa etmede kolluk ve diğer soruşturma makamları tarafından fiili engellerle karşılaştıkları beyan edilmiştir. Emniyette bulunan avukat-şüpheli görüşme odasının kamera ile izlendiğini bu sebeple avukat müvekkil görüşmesi gizliliğinin ihlal edildiğini, müvekkillerine uygun bir hukuki yardımda bulunmalarına engel olduğunu bildirmişlerdir.

Gözaltına alınan kişilerin 24 saat boyunca avukatları ile görüştürülmediği, bu süreçte müvekkillerinin akıbeti ile ilgili bilgi alamadıklarını beyan etmişlerdir. Soruşturma ile ilgili 24 saatlik avukat görüş kısıtlaması kararı alınmış olup, bu sürenin dolmasından ve görüş kısıtlamasının kalkmasının ardından gözaltında bulunan kişiler ile yaptıkları görüşmelerde bu kişilerin vücutlarında işkence izlerine tanık olduklarını,

görüşmelerinin kayıt altına alınması ve kişilerin avukat görüşünden sonra yeniden işkence uygulayanlarla yalnız kalacak olması sebebi ile müvekkillerinin kendilerine detaylı açıklama yapmak ve iddialarını dillendirmekten korktuklarını beyan etmişlerdir.

Avukatlar, gözaltındaki müvekkillerinin devam eden işkence ve tehdit nedeni ile baskı altında ifade vermek zorunda bırakıldığını belirtmiştir. Müvekkillerinin maruz kaldıkları işkenceyi ifade ettiklerinde, kolluk görevlileri tarafından daha fazlasını yapmakla tehdit edildiğini ve hatta işkenceye uğradığını belirten bazı mağdurlara bu sebeple yeniden işkence yapıldığını beyan etmişlerdir.

Avukatlar Şanlıurfa Barosu ve kendilerince Başsavcılık ile görüşme yapıldığını ancak bu konuda etkili bir inceleme ve soruşturma yapılmadığını beyan etmişlerdir. İşkencenin devam ettiğini, kişilerin işkence gördükleri merkezde tutulmaya da devam edildiğini belirtmişlerdir.

Müvekkillerinin kendilerine; ellerinin arkadan kelepçelenerek yere yüzüstü yatırıldıklarını ve bu şekilde saatlerce bekletildiklerini, bu esnada uzun bir süre tekme ve tokat ile ayrıca darp edildiklerini, silah kabzasıyla defalarca kendilerine vurulduğunu, emniyete götürüldükten sonra da işkencenin devam ettiğini, başlarına çuval geçirildiğini ifade ettiğini anlatmışlardır.

Avukatlar, gözaltındaki bir kısım müvekkillerinin vücutlarına ve cinsel organlarına cihazla elektrik verildiğini beyan ettiğini, beyanı doğrular şekilde yanık izlerinin kendileri tarafından da tespit edildiğini ifade etmişlerdir.

Gözaltında bulunan kişilerin psikolojik şiddete ve hakarete uğradıklarını ve can güvenliklerinin bulunmadığını vurgulamışlardır. Müvekkillerinin uğradıkları şiddeti sorgu hakimliğinde ifade etmek isteseler de bunu ancak bir daha TEM'e geri götürülmeme koşulu ile ifade edebileceklerini, aksi halde emniyete geri götürüldüklerinde daha ağır işkenceye maruz kalacaklarından korktuklarını beyan ettiklerini aktarmışlardır.

Müdafiler avukatlık görevini ifa etmeleri sebebi ile risk altında olduklarını, kolluk görevlileri tarafından gözaltına alınmak ile tehdit edildiklerini ayrıca tarafımızla paylaşmıştır.

4- TANIK GÖRÜŞMELERİ:

Gözaltı işlemlerine tanık olan bir kısım vatandaş ile ayrıca görüşülmüş, güvenlik kaygısı ile isimlerinin paylaşılmasını istememişlerdir. Yakınının gözaltına alınmasına şahit olan 15 yaşındaki bir çocuk, yakalama işlemi yapılan yakını ile Kürtçe konuştuğu için polis tarafından tekmelenerek darp edildiğini ifade etmiştir. Bir diğer tanık, ayırım gözetilmeksizin kolluk tarafından yakalaması yapılan herkesin ters

kelepçe yapılarak yere yatırıldığını, saatlerce dışarıda yerde bekletildiğini paylaşmıştır. Yakalama işlemine tanık olan ve görüşülen başka bir kişi, gözaltı esnasında kolluk görevlilerince şahıslara ağır hakaretlerde bulunulduğunu, yerde arkadan kelepçelenerek yüz üstü yatırıldıklarını, uzun bir süre bu şekilde tutulduklarını, bu esnada kolluk görevlileri tarafından yerde yatar vaziyette olan şahıslara ağır şiddet uyguladığına doğrudan şahit olduğunu, işkencenin saatlerce sürdüğünü beyan etmiştir.

5- SERBEST BIRAKILAN KİŞİLER İLE GÖRÜŞMELER

Gözaltına alındıktan sonra serbest kalan kişiler ile yapılan görüşmelerde, kişilerin ağır işkenceye maruz kaldıkları, gözaltı esnasında elleri arkadan bağlanıp, yüzüstü yere yatırılarak saatlerce bekletildikleri ve defalarca tekmelendikleri, silah kabzaları ile kendilerine vurulduğu, emniyette de defalarca darp edildikleri, vücutlarına elektrik verildiği, hakarete uğradıkları ve tehdit edildikleri, sağlık raporu için götürüldükleri hastanede hekim-hasta mahremiyetinin sağlanmadığı ve polis refakatinde muayene yapıldığını, işkence izlerinin sağlık raporuna yazılmadığını, serbest kaldıktan sonra da sağlık raporu almak için ildeki hastanelere gittiklerinde doktorların rapor vermekten çekindiklerini, bu nedenle başka illere gidip sağlık raporu almak zorunda kaldıklarını tarafımıza iletilmişlerdir.

6- GÖZALTINDA TUTULMAKTA OLAN KİŞİLER İLE GÖRÜŞMELER

Şanlıurfa Emniyet Müdürlüğü'nün TEM şubesine gözaltında tutulan 5 kişi ile görüşmek üzere 25 Mayıs 2019'da saat 18.10 sularında gidilmiştir. Heyetimizin 1 saat 10 dakika kadar bekletilmesinin ardından görüşme odasına geçilebilmiştir.

Görüşme odasının bir duvarının cam olduğu, emniyet personelinin görebileceği bir açıda yer aldığı, yine odanın içinin koridorda tepede bulunan kamera açısına açıkça girebildiği gözlemlenmiştir.

* Yapılan ilk görüşmede görüşülen kişi, görüşmeden bir gün önce gözaltına alındığını, kişi ile görüşme talebimiz kolluk görevlilerine aktarıldıktan sonra, kişinin görüşmemizden yarım saat kadar önce dahi, heyetimizin bekletildiği sırada kaba dayığa maruz kaldığını, odanın karanlık olması sebebi ile kimler tarafından işkence uygulandığını göremediğini, işkence sırasında ifade vermek için zorlandığını yine yakalama işlemi sırasında da işkenceye maruz kalarak elleri ters kelepçelenerek yüz üstü yatırıldığını ve bu şekilde sırtına basıldığını, hakarete uğradığını ve tehdit edildiğini ifade etmiştir. Kişinin burun kısmında şişlik ve kızarıklık olduğu heyetimizce gözlemlenmiştir.

* 65 yaşında duymada ve kendini ifade etmekte güçlük çeken erkek bir şahıs ile yapılan görüşmede; şahsın yüzünde ve kafasında dikiş izlerinin olduğu, sol yanak ve sağ göz altında morluk bulunduğu, kişinin tedirgin olduğu, gömleğinin parçalanmış

olduğu ve üzerinde kurumuş geniş kan lekelerinin olduğu, tek başına ayağa kalkmada ve yürümekte zorluk çektiği gözlemlenmiştir. Kişi gözaltına alındığı sırada yere yatırılarak darp edildiğini, tekmelendiğini, kurşun sesleri duyduğunu, kendilerine hakaret edildiğini, uğradığı işkenceden dolayı tüm vücudunun ağrı içinde olduğunu, yine getirildiği karakolda işkencenin saatlerce sürmüş olduğunu ifade etmiştir. görüşme odasına getirilirken yürümekte zorluk çektiği, kıyafetlerinin kan lekeli ve parçalanmış olduğu görülmüş, getirildiği esnada yürümekte zorlanan şahsa kolluğun “çabuk ol, hadi, yürü” şeklinde bağırdığı görülmüştür. Görüşme sonrasında kişiye ailesi tarafından temin edilen kıyafetleri giyerek işkence delillerinin tespiti ve kaybolmaması için kan lekeli kıyafetler merkezde müdafî tarafından talep edilmiştir. Kolluk görevlileri kan lekeli ve parçalanmış kıyafetleri müdafîye vermeyi kabul etmemiş bu husus ayrıca tutanak altına alınmıştır.

*Yapılan bir diğer görüşmede, görüşme odasına gelen şahıs ilk anda can güvenliğinin bulunmadığını ve korktuğunu ifade etmiştir. Kişinin avukatına şahsın parmak izine götürüldüğü bilgisi verilmiş olmasına rağmen, parmak izinin bir önceki gün alındığı ve avukatı ile görüştürülmemiş olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Gözaltına alınırken ağzının bant ile bağlandığını, bu şekilde tekmelendiğini, darp edildiğini ve üzerine basıldığını, hakaret ve aşağılamalara maruz kaldığını, başına çuval geçirildiğini ifade etmiştir. Gözaltına alındığı ilk gün 3 kez işkenceye uğradığını ifade etmiştir. Elleri ve ayaklarının arkadan bağlanarak gömleğinin kafasına geçirilerek darp edildiğini ifade etmiştir. Gözaltında tutulduğu 3. Günde tüm vücudu çıplak şekilde cinsel organına elektrik verildiğini, toplamda 3 kez çıplak halde iken cinsel organına elektrik verildiğini, sırt üstü yatırılarak cinsel organına basıldığını ifade etmiştir. Kişinin yüzünde morluklar ve burun bölgesi ve kemiğinde şişlik gözlemlenmiştir. Kişi burun içinde feci ağrıları olduğunu ifade etmiştir. Hastanede rapor alındığı sırada polisin de muayene odasında bulunduğunu bu nedenle korktuğu için işkence izlerini doktora gösteremediğini ifade etmiştir.

*Gözaltında tutulan bir kadın, Kürtçe olarak yapılan görüşmeye ağlayarak başlamıştır. Kendi evinde yüz üstü yatırılarak, kulağının ve kollarının tekmelendiğini, evinde ve evinin bahçesinde darp edildiğini, getirildiği emniyette üst kata çıkarıldığı ve burada bütün vücuduna elektrik verildiğini, cinsel organına ve göğüs bölgesine defalarca elektrik verildiğini, sırtına vurulduğunu, hala bu ağrıların etkisi altında olduğunu ifade etmiştir. Hakarete ve aşağılamalara maruz kaldığını; cinsel saldırı ile tehdit edildiğini, ilk avukat görüşü gerçekleşene kadar işkenceye maruz kaldığını ve bu görüşmeden sonra işkencenin sonlandığını belirtmiştir. Emniyette ifadesinin Türkçe dilinde ve tercümanlıksız olarak alındığını, kolluğa kendisini Kürtçe dilinde daha iyi ifade edebileceğini söylemesine rağmen tercüman getirilmeksizin Türkçe olarak ifade vermek zorunda bırakıldığı paylaşılmıştır.

*Bir diğer kadın ile yapılan görüşmede, silah seslerinin duyulmasının ardından evlerine baskın yapıldığını, evdeki herkesin yüzüstü yere yatırıldığını, ve bu şekilde iken aynı aileden bir kısım kişinin orada 5 saat boyunca işkenceye uğradığını, 1 kişiye

3-4 kişinin aynı anda vurduğunu, ardından ambulansın geldiğini ve bunun üzerine başını kaldırdığında eşini ve ailesindeki diğer erkekleri kanlar içinde tanınamaz halde gördüğünü, yakını ile birlikte götürüldüğü Birecik'teki hastanede de 1 saat boyunca yanında yakınının dövüldüğünü, polislerin doktorlara rağmen işkenceye devam ettiğini ve hiç kimsenin itiraz etmediğini ifade eden görüşmeci, fiziksel ve psikolojik şiddete uğradığı belirtilmiştir. Tem şubeye getirildikten sonra ayaklarına elektrik verildiğini söyleyen görüşmeci kadın, gözleri ve elleri bağlanarak üst kata götürüldüğünü, polisin burada kendisine işkence gören diğer kişilerin bağırsık ve inleyişlerini dinlettiklerini, 2 kişinin işkence uyguladığına şahit olduğunu, inleyen kişiler arasında ailesinden kişilerin de olduğunu seslerden anladığını, polis tarafından yakınının adı verilerek "biz'ya ne yaptık biliyor musun? Her şeyi yaptık, sadece tecavüz etmedik" dediğini, avukatları ile görüşürülmediğini belirtmiştir.

Heyetimizce Şanlıurfa Tem Şube Müdürlüğünde mağdurlar ile yapılan görüşmeler sonlandırıldıktan sonra, Şube Müdürlüğü koridorunda kafasında metalden dikişler ve vücudunda darp izleri olan bir şahıs da nezarethane tarafına indirildiği sırada ayrıca görülmüştür.

TESPİT VE ÖNERİLER:

Heyetimizce yukarıda açıklanan tüm görüşmeler, fiziki gözlemler neticesinde 18.05.2019 gününden itibaren Şanlıurfa'da ağır insan hakları ihlallerine dair somut bulguların olduğu kanaatine varılmıştır. İşkence soruşturmasının temel ilkeleri hukuki yeterlilik, tarafsızlık, bağımsızlık, anında ve kapsamlı araştırmadır. İddia edilen işkence ve diğer insan hakları ihlalleri ile ilgili delillerin, olayın sorumlularının belirlenmesi, yargılanmalarının sağlanması ve işkence görenlerin koşullarının iyileştirilmesini sağlamak amacıyla acilen BM İstanbul Protokolü ile geliştirilen prosedürler uygulanmalıdır. Bu kapsamda aşağıda yazılı önerimizi kamuoyu ile paylaşıyoruz.

1- Devletler işkence ya da kötü muameleye ilişkin şikayetlerin ve raporların derhal ve etkili bir biçimde soruşturulmasını sağlamak zorundadır. Başta BM İstanbul Protokolü olmak üzere uluslararası sözleşmeler ile üstlenilen sorumluluk gereği soruşturma makamları tarafından, işkence iddialarına ilişkin derhal etkili bir soruşturma başlatılmalıdır. İşkence kamu görevlileri tarafından gerçekleştirildiğinden konu ile ilgili tarafsız özel bir soruşturma komisyonu da ayrıca kurulmalıdır.

2- İşkence ya da kötü muamele gördüğünü iddia eden kişiler, tanıklar, aileler ve müdafiler her türlü şiddet tehdidi veya gözdağına karşı korunmalıdır. İşkence ve kötü muamele iddialarının muhatabı olan ve adı geçen soruşturmada yer alan tüm soruşturma makamları ve kamu görevlileri derhal soruşturmadan el çektilmeli ve haklarında idari soruşturma başlatılmalı, işkence ya da kötü muamele görenler, tanıklar, aileler ve müdafileri üzerinde kontrol veya güç sağlayabilecekleri her türlü konumdan uzaklaştırılmalıdır.

3- Gözaltında işkenceye uğrayan şahıslar derhal işkence gördükleri merkezlerden alınarak güvenli yerlere sevk edilmeli ve bağımsız ve yetkin heyetlerce İstanbul Protokolünde öngörülen gerekli tıbbi müdahaleler ve rehabilitasyon desteği sağlanmalıdır. Objektif ve tarafsız bir tıbbi heyet tarafından işkence izleri ve delilleri raporlanarak soruşturma dosyalarına esas olmak üzere korunmalıdır.

4- Tanıklar ve işkence mağdurları tarafından gözaltında buldukları sırada muayenelerini yapan hekimlerin meslek etik ve kurallarına aykırı davrandığı iddia edilmiş olmakla, Türk Tabipler Birliği ve Sağlık Bakanlığı tarafından ilgili sağlık personeli hakkında soruşturma başlatılmalıdır.

5- TBMM tarafından derhal bir araştırma komisyonu kurulmalı yerinde inceleme yapılması için zaman kaybedilmeden harekete geçilmelidir.

6- İşkence insanlık suçudur ve mutlak yasaktır. İnsan hakları örgütleri konuyu gündemine almalı, işbirliği içerisinde farklı uzmanlık alanlarından profesyonellerle bir inceleme heyeti oluşturulmalı ve olayın tüm yönleriyle aydınlatılması için gerekli incelemeler yapılmalıdır.

TOPLUM VE HUKUK ARAŞTIRMALARI VAKFI